ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
IM. KS. PIOTRA WAWRZYNIAKA
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 18 m. 14 TELEFON nr 27-92

BIULETYN PRASOWY

Nr 6 Poznań, dnia 1 czerwca 1938 r.

I.

WALNE ZGROMADZENIE ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH I ZAROBKOWO-GOSPODARCZYCH R. P. OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU W POZNANIU

W dniach 9 i 10 czerwca 1938 r. odbędzie się na sali Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu zebranie plenarne Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych R. P. Okręgowego Związku w Poznaniu.

Poza sprawami sprawozdawczymi wygłoszone zostaną następujące odczyty: W dziale spółdzielni kredytowych — p. mec. Wiza — Sprawy dotyczące ustawowego oddłużenia rolnictwa, w dziale spółdzielni rolniczo-handlowych — p. dyr. Stefan Preibisz — Spółdzielczy handel rolniczy i drogi jego rozwoju oraz p. inż. Stefan Hoser — Zagadnienie spółdzielczego zorganizowanego zbytu inwentarza, w dziale spółdzielni mleczarskich — p. dyr. Cz. Małecki — Udoskonalenie techniki i wyrobu masła eksportowego.

II.

WIELKOPOLSKA SPÓŁDZIELCZOŚĆ OSZCZĘDNOŚCIOWO-POŻYCZKOWA PRZODUJE!

Jak wynika z ostatnio wydanej „Statystyki Spółdzielni" za rok 1936 wielkopolskie spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe stoją na pierwszym miejscu wśród tejże spółdzielczości w Polsce.

Polskie spółdzielnie kredytowe w Wielkopolsce miały w r. 1936 sumy bilansowe w wysokości 66 811 000 zł, zebrały 23 703 000 zł wkładów.

Następne z kolei woj. łódzkie miało sumy bilansowe wysokości 50 819 000 zł, zebrało jednak więcej wkładów, bo 28 084 000 zł.

We wszystkich innych województwach tak sumy bilansowe jak wkłady i inne pozycje bilansowe polskich spółdzielni kredytowych są znacznie niższe.

Cyfry te zaznaczają jeszcze raz, że wielkopolska spółdzielczość oszczędnościowo-pożyczkowa przoduje w tym typie polskiej spółdzielczości.

III.

DZIEŃ SPÓŁDZIELCZOŚCI

Dnia 12 czerwca, jak co roku, obchodzić będziemy „Dzień Spółdzielczości". Poświęcony on będzie propagandzie idei spółdzielczej wśród społeczeństwa. W spółdzielniach odbędą się obchody wraz z wykładami o spółdzielczości, radio nada odpowiednie audycje spółdzielcze. Całe społeczeństwo będzie miało możność dowiedzieć się o działalności naszych spółdzielni.

IV.

WALNE ZEBRANIA SPÓŁDZIELNI POLSKICH W NIEMCZECH

Polskie spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe w Niemczech odbywają obecnie swe walne zebrania. Ze sprawozdań ogłaszanych na tych zebraniach wynika, że

spółdzielnie te są w okresie poprawy. Dotąd odbyły się już zebrania Banków Ludowych w Koźlu, Głogówku, Berlinie, Złotowie, Zakrzewie, Nowym Kramsku i Gliwicach.

Bank Ludowy w Koźlu. Bilans roczny wykazuje wzrost sumy bilansowej na 508 877,67 mk., sumy wkładów oszczędnościowych na 126 156,25 mk., sumy rezerw na 226 248,30 mk., sumy innych rezerw na 36 075,40 mk., sumy składek udziałowych na 24 389,50 mk., sumy pożyczek na 124 438,50 mk. Wzrost pozycji bilansowych wskazuje, że Bank stoi na zdrowych podstawach i cieszy się zaufaniem członków. Należy nadmienić, że Bank Ludowy w Koźlu obchodzi w roku bieżącym 35-lecie swego istnienia.

Bank Ludowy w Głogówku. Suma bilansowa Banku wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego z 103 637,60 mk. na 136 392,60 mk., suma wkładów zaś podwyższyła się o 31 000,— mk i wynosi obecnie 123 508,— mk. Pożyczek udzielono w sumie 93 457,48 mk. czyli o 29 000 mk. więcej niż w roku poprzednim. Podwyższyły się także sumy udziałów i rezerw.

Bank Ludowy „Pomoc" w Berlinie. Ze sprawozdania wynika, że stan interesów Banku jest pomyślny. Suma bilansowa podwyższyła się w ciągu roku 1937 o 7 500 mk. i osiągnęła cyfrę 675 167,65 mk., suma wkładów oszczędnościowych wynosi zaś 168 081.45 mk. Rezerwy wzrosły o przeszło 30 000 mk.

Bank Ludowy w Złotowie. Suma bilansowa Banku podwyższyła się w stosunku do roku poprzedniego o 15 439,72 mk. i wynosi obecnie 484 477,24 mk., suma udzielonych pożyczek wzrosła o 15 533,69 mk. i osiągnęła 343 251,05 mk. suma wkładów oszczędnościowych podwyższyła się o 47 783,36 mk. na 341 602,64 mk. Cyfry te wskazują na pomyślny rozwój Banku.

Bank Ludowy w Zakrzewie. Rozwój Banku w roku 1937 był korzystny. Suma bilansowa podwyższyła się o 25 790,36 mk. na 350 809,54 mk., a suma wkładów oszczędnościowych wzrosła o 15 819.16 mk. na 160 516,22 mk. Również podwyższyły się sumy udziałów i rezerw. Suma udzielonych pożyczek wzrosła o 12 738,37 mk. na 219 322,70 mk.

Bank Ludowy w Nowym Kramsku. Spółdzielnia rozwija się pomyślnie. Suma bilansowa podwyższyła się w roku sprawozdawczym o 29 000 mk. na 176 434,24 mk., suma wkładów oszczędnościowych z 84 174,87 mk. na 113 437,73 mk., suma udzielonych pożyczek wzrosła o 9 000 mk. na 135 614,44 mk. Podwyższyły się również rezerwy i udziały.

Bank Ludowy w Gliwicach. Bilans za rok 1937 nie różni się prawie od bilansu za rok 1936. Suma bilansowa wynosi 240 235,09 mk., suma wkładów oszczędnościowych — 86 251 mk., suma pożyczek — 129 500 mk.

Jak wynika z zebrań Banków Ludowych polskich w Niemczech, stan ich w latach ostatnich poprawił się wydatnie. Fakt ten należy zawdzięczać wytężonej pracy społeczeństwa polskiego w Niemczech i kierownictwa spółdzielni polskich.

V.

ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI POLSKICH W CIESZYNIE

Związek Spółdzielni Polskich w Cieszynie działa na Śląsku Zaolzańskim. Skupia on obecnie 74 spółdzielnie oszczędnościowo - pożyczkowe, 2 spółdzielnie rolniczo-handlowe, 2 spółdzielnie mleczarsko-jajczarskie, 6 spółdzielni elektryfikacyjnych, 6 stowarzyszeń domów ludowych i 5 spółdzielni różnych.

Najliczniejsza grupa spółdzielni kredytowych zrzesza 15 421 członków. Jej sumy bilansowe przekroczyły ostatnio 152 milionów koron czeskich.

Liczba ta dowodzi, że mimo wielkich trudności, spółdzielnie walczą z powodzeniem o poprawę warunków gospodarczych ludności polskiej na Śląsku Zaolzańskim.

VI.

SEJMIK ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI NIEMIECKICH W POZNANIU

W dniu 11 maja br. o godz. 10 na sali kina „Apollo" w Poznaniu odbył się w obecności ca 1 500 delegatów sejmik Związku Spółdzielni Niemieckich w Polsce.

Sprawozdanie z działalności za rok 1937 wygłosił dyrektor Związku dr Swart. Ze sprawozdania wynika, że interesy spółdzielni niemieckich poprawiły się nieznacznie.

Wkłady w spółdzielniach oszczędnościowo-kredytowych podniosły się z 56,4 na 57,2 miliony zł. Wzrost byłby większy, gdyby nie brać pod uwagę Śląska, gdzie wkłady w spółdzielniach niemieckich bardzo znacznie spadły.

Obroty spółdzielni rolniczo - handlowych podniosły się z 33 milionów zł w roku 1935/36 na 44 miliony zł w roku 1936/37. Ten znaczny wzrost przypisać należy jednak głównie zwyżce cen. Ilościowo bowiem obroty zbożowe i paszą cofnęły się nawet, podniosły się za to obroty nasionami, ziemniakami, węglem itd.

Poważnie, bo o 10 milionów litrów, wzrosły dostawy mleka do mleczarni niemieckich. Dostawy te osiągają obecnie 119 milionów litrów. Wzrost ten jest jednak równoległy z ogólną poważną poprawą w mleczarstwie w Polsce.

Gorzelnie wypaliły w r. 1937 — 1 343 000 litrów spirytusu, w stosunku do 1 267 000 litrów w roku 1936.

Spółdzielnie zakupu i zbytu inwentarza podniosły poważnie swe obroty — z 5,6 mil. zł na 7,5 mil. zł. Największy wzrost obrotów miały one na świniach, potem na cielętach, wołach i owcach. Pozostaje to również z wzrostem cen w tym okresie.

Ilość spółdzielni utrzymała się prawie na tym samym poziomie — w końcu 1936 r. było ich 599, — w końcu 1937 r. jest 598. Spółdzielnie te dzielą się następująco: 348 spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych, 129 handlowych, 51 mleczarskich, 29 gorzelni, i 8 zakupu i zbytu inwentarza.

Bilans roku 1937 wygląda dla spółdzielni niemieckich dodatnio, co pozostaje zresztą w związku z ogólną poprawą gospodarstwa polskiego.

VII.

SPÓŁDZIELNIE ZWIĄZKOWE I SPÓŁDZIELNIE NIEZWIĄZKOWE W LATACH 1935 DO 1937 W POLSCE

Widoczny jest stały wzrost spółdzielni związkowych. Liczba tych spółdzielni wzrasta z 11 402 w 1935 roku, do liczby 12 661 w roku 1936, dochodząc w dniu 31 XII 1937 r. do liczby 12 917 spółdzielni zrzeszonych z związkach rewizyjnych.

Liczba członków tych spółdzielni rośnie również z 2 667 978 w 1935 roku do liczby 2 803 606 w 1936 r.

Ich suma bilansowa wzrasta z 1 122 258 000 złotych w r. 1935 do 1 126 002 000 zł w 1936 roku.

Spółdzielnie niezwiązkowe wykazują silny spadek tak w liczbie spółdzielni, ilości członków jak i w sumie bilansowej. Liczba spółdzielni niezwiązkowych czynnych z 2 240 w roku 1935 spada na 1 366 w roku 1936, redukując się do liczby 977 w dniu 31 XII 1937 r.

Liczba ich członków z 199 138 w roku 1936 spada do 153 629 w roku 1936.

Ich suma bilansowa z 116 696 000 zł w roku 1935 spada do 53 676 000 zł w roku 1936.

Proces wzrastania i umacniania się spółdzielni związkowych a upadek spółdzielni niezwiązkowych jest dla idei spółdzielczej bardzo korzystny. Spółdzielnie niezwiązkowe albo dzikie z powodu braku ścisłej kontroli były polem licznych nadużyć, czym poniżają dobre imię spółdzielczości. Poza tym pod mianem wielu tych spółdzielni kryją się w rzeczywistości spółki kapitalistyczne, wykorzystując w ten sposób korzyści jakie daje stanowisko prawne spółdzielni.

VIII.

STATYSTYKA SPÓŁDZIELNI ZA ROK 1936

Rada Spółdzielcza wydała ostatnio „Statystykę Spółdzielni" za rok 1936.

Wydawnictwo to składa się z przedmowy dra Aleksandra Całkosińskiego, Przewodniczącego Rady Spółdzielczej, części opisowej i części statystycznej.

Na część opisową składają się objaśnienia tablic statystycznych, wstęp i krótkie streszczenie faktów, wynikających z zestawień statystycznych.

Część statystyczna podzielona jest na zestawienie danych odnoszących się do spółdzielni związkowych i niezwiązkowych.

Całość opracowana jest bardzo dokładnie i przejrzyście. Podkreślić należy, że zwłaszcza dane bilansowe odznaczają się jasnością wykładu i szerokim ujęciem. Podział na typy, województwa, powiaty, zespoły narodowościowe i związki rewizyjne pozwala na łatwe zorientowanie się w stanie spółdzielczości w Polsce.

Brak jedynie w omawianym wydawnictwie opracowania danych odnoszących się do central spółdzielczych. W ten sposób wydawnictwo pragnie uniknąć podwójnego liczenia niektórych cyfr.

Wydawnictwo to uzupełnia, jako szósta z kolei praca, statystykę zbiorową spółdzielni w Polsce. Jesteśmy obecnie w posiadaniu danych od roku 1924 do 1936 włącznie. Ponadto należy zauważyć, że wczesne opracowanie danych z r. 1936 pozwala na traktowanie zawartych w nich cyfr jako materiału o aktualnej wartości.

IX.

WYWÓZ MASŁA Z POLSKI ZA GRANICĘ

W okresie pierwszego kwartału br. wywóz masła z Polski wyniósł 3 373 ton, wobec 1 126 ton w tym okresie w roku ubiegłym, stanowi to więc trzykrotny wzrost eksportu masła. Wywóz w tej wysokości w tym okresie ma miejsce po raz pierwszy w Polsce. Z wywozu tego 85,3% skierowano do Anglii, 7,8% do Niemiec, 4,3% do Palestyny, 2,4% do Szwajcarii. Wśród masła wywożonego jest ponad 90% masła standaryzowanego. Całość eksportu przeprowadzona została przez organizacje spółdzielcze.

X.

LICZBA SPÓŁDZIELNI I CZŁONKÓW SPÓŁDZIELNI W POLSCE

Na terenie całej Polski działało w 1937 r. 11 496 spółdzielni związkowych. Z liczby tej na spółdzielczość polską przypadało 6 860 spółdzielni, na spółdzielczość ruską — 3 220 spółdzielni, na spółdzielczość niemiecką — 756 spółdzielni i na spółdzielczość żydowską — 660 spółdzielni.

Do tych spółdzielni należało 2 803 606 członków. Z czego do spółdzielni polskich należało 2 005 445 członków, do spółdzielni ruskich — 597 628 członków, do spółdzielni niemieckich 56 927 członków i do spółdzielni żydowskich — 143 608 członków.

Tym samym przypada przeciętnie na jedną spółdzielnię polską 292 członków, na spółdzielnię ruską — 186 członków, na spółdzielnię niemiecką — 76 członków i na spółdzielnię żydowską — 218 członków. Przeciętnie zaś na jedną spółdzielnię w Polsce przypada 244 członków.

XI.

SPÓŁDZIELNIE NIEZWIĄZKOWE W POLSCE

Dnia 31 XII 1936 na terenie Polski działało 1 514 spółdzielni niezwiązkowych. W liczbie tej było 238 spółdzielni spożywców, 106 mieszkaniowych, 45 wzajemnej pomocy, 251 kredytowych powszechnych, 105 kredytowych rolniczych, 72 kredytowych pracy, 12 kredytowych innych, 315 rolniczo-handlowych i rolniczo-spożywczych, 18 zakupu i zbytu specjalnych, 155 mleczarskich, 8 przetwórczych, 22 pomocniczych, 25 rzemieślników, 21 wytwórczych, 29 pracy, 14 przemysłowców, 43 handlowych i 35 różnych.

Spółdzielnie te rozkładały się w następujący sposób na poszczególne województwa: m. st. Warszawa — 93, woj. warszawskie —108, łódzkie — 80, kieleckie — 94, lubelskie — 156, białostockie — 69, wileńskie — 37, nowogrodzkie — 47, poleskie — 48, wołyńskie — 134, poznańskie — 66, pomorskie — 31, śląskie — 73, krakowskie — 63, lwowskie — 202, stanisławowskie — 92, tarnopolskie — 121.

Odbito w Rolniczej Drukarni i Księgarni Nakładowej Sp. z ogr. odp. w Poznaniu